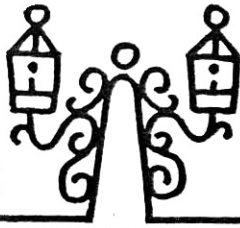

Lohi-Kerttula, kirsut ja Panu koppa-ahvenet

TERVEISIÄ edesmenneeltä Rommakon onkijalta, **Lohi-Kerttulalta**, oikijalta oululaiselta onkimieheltä. Ja aito-oululainen on onkijan otsikkokin: **Rommakossa syö**. Sen lähetti kaukaa Keravalta onkijan tytär, että terveisiä Ouluun, jossa juuret ovat. . .

* * *

TARINA Rommakossa syö palautti mieleen elämäni kaikki kesät, niin kauas kuin niitä muistan, muistoissa kaikki samanlaisia, niin että sulautuvat yhdeksi pitkäksi muistojen kesäksi. Rommakon kautta olen minäkin kulkenut ja kuljen, niin kauan kuin yleensä kuljen.

LÄIVALLA minut tietenkin on tuotu ensimmäisen kerran, mutta pikkuinen olin vielä silloinkin, kun minua ensi kerran tuotiin soutuveneellä. Kertovat, että olin jo heti Venmannin ympäri päästyämme kysynyt voitaleipää, mutta kummakos tuo. Kerttula kirjoittaa: "Usein jo, kun rannasta päästiin vähän matkaa, tuli jo nälkä ja alettiin kaivaa eväitä esille, joi-ta sitten syötiin koko ajan."

* * *

TUNNELMA, jonka Lohi-Kerttula maalaa eteeni, on tuttu. Sadat kerrat olen katsellut niitä Rommakon onkimiehiä sekä laivan kannelta että erilaisista veneistä. Sadat kerrat olen sekä soutanut että prutkuttanut Rommakkoa ylös ja Rommakkoa alas, nuorukaisena, aikamiehenä, ikämiehenä, aamulla ja illalla, yöllä ja päivällä. Ei kai sitä kertaa, ettei joku oululainen olisi ollut Rommakossa ongella, joku **Aura** ainakin. Jos olen joutunut ajamaan läheltä, olen hiljentänyt vauhtia, vähentänyt ääntä, kirjoittamattoman lain mukaan.

SOUTUVEENEELLÄKIN vaikka olen läheltä ohittanut tutun onkimiehen, olen vain nykyänyt tai nostanut kättä. Eihän onkimestä sovi häiritä.

HILJAISTA Rommakossa on ollut melkein päin niin kauas kuin muistan, vaikka pitäisihän minun hyvin muistaa 30-luku, josta Kerttulan jutustelu alkaa jatkuakseen siitä taaksepäin aina niihin viime vuosisadan lopun aikoihin, jolloin ei vielä ollut edes höyrylaivoja Hailuodon-Oulun välillä, vaan luotolaiset nousivat aamumaisemaan läntiselle taivaanrannalle ensin valkeina pilkkuina, sitten purjeina, lopuksi kaksimastoisina veneinä, jotka laskettelivat myötätuulella purjeet komeasti pullollaan, toinen toisella, toinen vastakkaisella puolella, "virsikirjalla", sanottiin. Tähän tapaan onkimiehemme. Minulle tuo kuvaileva "virsikirjalla" oli uusi sana. Moni vanha tuttu sana ja sanonta siellä nousi — kumpujen yöstä, olin sanoa, vaikka sopisi paremmin sanoa, että pinnan alta.

* * *

NOSTALGISEN runollinen Lohi-Kerttula on moninkin paikoin, mutta yhtä usein hän on kirjoittaa leikkisästi, huumorin pilke silmänurkassa, vähin mutta kuvaavin sanoin ja sanankääntein, oikein oululaisittain, tekee mieli sanoa. Onkiminen alkaa äidin kahverista eli eväiden keräämisestä ja jatkuu menemisenä ja joskus kyllä äkkipaluunakin, kun liekut tai ankuri tai kahvipannu unoh-tui. Muuten sitten seuraa ankuripaikan valinta, asettuminen, joukkoon sulautuminen, itse onkiminen.

* * *

ONKIMISTILANTEITA on tietenkin monenlaisia, niin kuin on onkimiehiäkin. Enimmäkseen tarinassa puhutaan miehistä, pojankollit mukaan luetuina. Ohimennen ilmenee, että joskus sinne Rommakoon ankuroi joku pariskuntakin, joskus kokonainen perhe. Onkimiehiä on monenlaisia. Ainakin ennen näyttää olleen useita varsinaisia onkimiespersoonallisuuksia, myös uistelijoita, mikäli viimeksimainitut suvaitsevat, että heistä käytetään tätä yleisnimeä. Sieltä nousevat kesäillasta niin **Sundin ukko** kuin **Lukkarikin**.

ROMMAKOSSA SYÖ! Näin kiiri hyvänä onki-iltana huhu ympäri kaupungin, ja Rommakoon ja siitä alavirtaan aina Porttireimarille saakka saattoi kertyä monta kymmentä venettä. Ja poikia Oritkarin rantaveteen. Ja kun oli oikein hyvä syönti, olivat kaikki niin hyvällä tuulella, ettei haitannut, vaikka uusi tulokas tuppautui lähellekin. Vavat heiluvat, siimat vonkuivat, kaloja nousi. Joskus oli ahvenen vuoro ja joskus niitä tuli kilokaupalla, joukossa oikein koppa-ahvenia. Kerttula kehuu kerrankin vieneensä äidilleen 32 kiloa, mutta kun entisetkin olivat syömättä, pisti perkaukseen kyllästynyt äiti pojalle puukon kouraan ja sanoi, että "vassokuu". Vasta silloin poika uskoi, että piisasi.

* * *

SÄRKIÄ, seipiä, säynäjiä ja kiiskiä, kaikkia niitä puhutellaan ja uistellessa tietenkin myös hauet. Mutta parhaat tarinat Lohi-Kerttula kertoo kiiskistä, joita me kirsuiksi haukumme. Joskus sattui niin, että vierekkäin kelluvista onkijoista toinen veteli koko ajan vain ahvenia ja toinen vain kirsuja. Yleensä kiiski ei syönyt silloin kun muut kalat söivät, mutta heti, kun oikea syönti loppui, nappasi kiiski. Kertoja tuleekin sellaiseen tulokseen, että niitä oli Rommakossa pohjanpeitto, oikea kirsumatto. . .

Tällaisille lähimenneisyytämme aidosti kuvaileville tarinoille täytyisi kyllä löytää kustantaja! Turha minun on toisen veneellä soutaa, toisen ongella onkia.

LOHI-KERTTULAN etunimet olivat **Väinö Samuli**, hän oli syntynyt 1892, ja hän oli yksi monitoimiseksi muistetun pankinjohtaja **Johan Fredrik Kerttulan** pojista, itse pääasiassa konttorimiehenä toiminut, viimeksi Paasivaaran konttoripäällikkönä. Erikoisharrastus matrikelinkin mukaan: urheilukalastus.